

REDACȚIA

ADMINISTRAȚIA:

Arad, strada Aulich Nr. 1

ABONAMENTUL

INSERȚIUNILE:

de un șir garmond: prima dată 14 bani; a doua oară 12 bani; a treia oară 8 b., și timbru de 60 bani de fiecare publicațiune.

Atât abonamentele cât și inserțiunile sunt a se plăti înainte în Arad.

Serisori nefrancate nu se primesc.

TRIBUNA POPORULUI

Arad, strada Aulich Nr. 1. Pentru Austro-Ungaria: pe un an 20 cor. pe 1/2 an 10 cor.; pe 1/4 de an 4 cor.; pe 1 lună 2 cor. Luni de Duminică pe an - 4 coroane. Pentru România și străinătate pe an: 40 franci. Manuscrisurile nu se napoiază

Ideea apropierii politice

intre

Maghiari și Români.

II

Din aceste sentențe și principii se poate construi cu destulă precizie direcția politică a guvernului Széll cu privire la cestiunea naționalităților.

Constatăm cu satisfacție, că în ambele discursuri-program ale ministrului-președinte nu ne întâlnim cu expresiunea: stat național-maghiar. După limba maghiară, precum se știe, se poate să deosibească, ca limba română, adjectivele „maghiar” și „ungar” unul de altul; limba maghiară are numai un singur cuvânt pentru ambele concepțiuni, totuși nu putem rămâne la indoială, dacă dl Széll înțelege prin determinarea sa un stat național de rassa sau un stat ungar. Nu putem rămâne la indoială fiindcă, eliminând expresiunea provizorie de „stat național maghiar”, o înlocuiește prin expresiunea istorică corectă: „națiunea politică ungară unitară”. În această expresiune istorică nu se poate înlocui adjectivul „ungar” prin adjectivul „maghiar”, căci, făcând aceasta, expresiunea devine fără înțeles.

Va să zică națiunea politică ungară unitară este statul unguresc și pe acesta îl are dl Széll în vedere, nu statul maghiar național de rassa al șovinistilor și al extremiștilor. Deosebirea este mare și esențială. În statul maghiar național de rassa noi Români n'avem nici un loc; acest stat nu ne poate da nimic decât permisiunea a ne lepăda de naționalitatea noastră și a ne preface Maghiari.

Din națiunea politică ungară unitară însă facem și noi ca Români parte; ba această națiune politică nici nu poate exista fără noi Români. Prin urmare statul ungar, care se constituie tocmai din națiunea politică ungară unitară, este dator să ne dea nouă Românilor, fiindcă cu toții la un loc constituim națiunea politică, care este statul ungar.

Pentru a preciza și mai bine concepțiunea sa, dl Széll protestează formal contra unei politici de rassa, care numai într'un stat maghiar s'ar putea face, vorbește în altă parte de „șii poligloți ai unei și aceiași patrii” și nu folosește nici odată cuvântul „idee de stat”, ce-l auzim atât de des din gura șovinistilor.

Așa dar toate expresiunile folosite de ministrul-președinte sunt în concordanță cu un stat ungar și nu maghiar, cu o națiune politică ungară și nu cu o națiune de rassa maghiară.

Dl Széll este fără îndoială un bărbat de stat înțelept, care își dă foarte bine seamă, că pe cât timp la Budapesta se face politica de rassa, nici un din raționamentele Ungariilor nu

se poate apropia de Maghiari, și că atunci, când acolo se va face politica de stat ungar, se deschid și porțile pentru „șii poligloți” ai unei și aceeași patrii.

Statul național maghiar de rassa este zidul despărțitor între noi și Maghiari și acesta nu ne va permite să ne unim nici odată.

Înlăturată această piedecă, deocamdată din programul guvernului, dl Széll și-a netezit calea de minune și se găsește la largul său. Dsa poate să proclamă principiul, că statul ungar trebuie să dea dreptul fiecărui, fie el Român, Maghiar, German etc; că statul ungar trebuie să aibă o politică justă pe întreaga linie: să nu persecute, să nu jighească, să nu fie violentă, ci să prevină, să protejeze, să menajeze, să mulțumească...

Dacă aceasta va fi într'adevăr în viitor politica statului ungar și a guvernului său, nimeni nu se poate îndoi că se va înălța acel „castel puternic”, unde și noi Români, împreună cu ceilalți frați, vom afla vatra noastră, unde am putea trăi mulțumiți, unde ne vom simți bine și unde am apela la protejerea statului ungar. Dacă dl Széll va ajunge să vadă înălțat „castelul puternic”, sau cel puțin puse temelile lui, se mai poate cineva teme în serios de întreprinderi și agitări contra statului ungar și contra națiunii politice ungare unitare? Dar cine ar întreprinde ceva sau ar agita? Români? Dar, Români vor fi alături de Maghiari, domni și stăpâni „Castelului”, unde își au vatra lor, unde își găsesc mulțumirea lor, unde au tot ce un stat și o patrie le poate oferi. Nu se poate presupune nici admite, ca Români să lucreze cândva în contra intereselor lor proprii și să caute a slăbi sau a distruge zidurile „Castelului”.

Dl C. Széll a ridicat și o măciucă mare, ca să amenințe pe „Daco-Român”. Pagubă de atâtă osteneală! Sau era numai vorba de producerea „aplauzelor furtunoase” în camera deputaților? Dl C. Széll a calificat aspirațiile „Daco-Românismului” de nemature și monstruoase. Noi Români am întrecut pe dl C. Széll, căci le-am declarat în atâtea rânduri și prin voci autorizate de absurde, dacă ar exista. Ele există însă numai în fantasia unor politicieni — neromâni. Care om politic serios ar putea să se angajeze pentru aspirațiuni absurde?

Reasumând, nu putem nega că prin declarațiunile sale ministrul-președinte a deschis un drum pentru o apropiere politică între Maghiari și Români și astfel înțelegerea între aceste două popoare devine discutabilă. În discursul său de la Februarie dl C. Széll ne spune, că dl Iosif Gall, compatriotul nostru și membru al Casei magnaților, a căutat să-l vorbească, însă din motive tactice i-a acordat o audiență pentru mai târziu. Și „Telegraful Român” s'a grăbit a arăta condițiunile în care

guvernul ar putea mulțumi pe Români. De altă parte oficialul „Pester Lloyd” scrie în primul său din aceași zi:

„Ne bucurăm de noua deturnare și felicităm pe ministrul-președinte pentru inițierea sa pe cât de curajoasă pe atât de prudentă. Avea-va ea și un succes? Aceasta va atina de la impregiurarea, dacă naționalitățile și îndeosebi Românii vor voi să folosească în mod favorabil aceste dispozițiuni favorabile ale guvernului. În mâinile lor este soarta împăcării și a păcii, asupra lor cade și răspunderea.

Îndeosebi Români! Dar Români în ce mod se-și manifeste voința lor? Nu vede dl Széll că politica statului ungar, care — în teorie — ar trebui „să prevină”, „să menajeze”, „să mulțumească”, „să nu persecute”, „să nu jighească”, „să fie justă pe toată linia”, „să dea dreptul fiecărui”, ne ține în practică și de fapt atât de încetușat, încât nu putem nici să ne manifestăm voința. Cum sa răspundem noi cuvintelor frumoase și dulci eșite din graiul guvernului, când mâna de fier a aceluiași guvern s'a implantat în gâtul nostru și genunchele lui ni s'a pus în piept? Dacă soarta păcii acestei țări este în mâinile noastre, dacă încărcăm pe umerii nostri o răspundere atât de mare, dați-ne totodată cel puțin atâtă libertate, ca să putem vorbi, ca să ne manifestăm voința!

Dl Gall este un domn foarte onorabil, foarte învățat și cu o înaltă pozițiune; I. P. S. Metropolitan Mețianu — dacă P-sa a vorbit prin „Telegraful Român” — este un prelat îmbătrânit în o lucrare obositoare pentru cultura filor săi suflești, și nu mă îndoiesc că ambii înalți dignitari pot să contribuie în mod însemnat la succesul, lângă care „Pester Lloyd” pune astăzi un semn de întrebare. Interesele țerei, interesele statului unguresc, interesele națiunii politice ungare unitare pretind însă ca pacea să fie încheiată și consfințită de popoare și nu de particulari. Prin urmare poporul român trebuie să-și spună cuvântul. Să-i-se dea puțină spre acest sfârșit, ceea-ce tot dela guvern atârna.

Eugen Brode.

Lupta confesională dintre Unguri și preocupă și pe primatul catolic Vaszary, care în ședința de la 29 Martie a societății „Szt.-István” în vorbirea sa de deschidere a constatat, că între Ungurii de diferite confesiuni domneste „dușmânia și neînțelegerea”, așa că „plin de mâhnire în inimă și cu sufletul cernit ar trebui să exclamăm cu sft. Petru către Galatenii ce se certau: „Și învicem mordetis, videte, ne an invicem consumamini!” (Dacă veți certăți, băgați de seamă să nu vă și nimiciti!).

Ear „B. Hivlap” (de la 30 Martie) comentând la loc de frunte cuvintele lui Vaszary, zice că pricina tuturor relelor confesionale sunt legile bisericesti, prin cari „legăturile dintre preoți și biserică au

slăbit, s'a știrbit autoritatea preoților și s'au micșorat venitele acestora”.

Noul ministru a latere. Foaia oficială în numărul de ieri publică decretul Monarhului, prin care contele Sebchenyi Gyula este numit ministru pe lângă persoana Majestății Sale. Noul ministru e în vârstă de peste 70 de ani.

DIN ROMANIA

Recepțiune la Academie.

Vineri după amiază a avut loc la Academie ședința solemnă pentru recepțiunea dlui C. Erbiceanu, doctor în teologie și profesor la Universitatea din București. Ședința a fost prezidată de M. S. Regele, asistat de A. S. R. Principele Moștenitor.

În discursul său de recepțiune, noul academician a vorbit despre Protosinghelul Naum, de pe lângă Episcopia Rîmniceului, ale cărui virtuți duhovnicești și a căruia fertila activitate pe tărîmul bisericesc, cultural și național, îi rezervă frumoase pagini în istoria redemptării naționale, la începutul secolului trecut.

Protosinghelul Naum, originar din Transilvania și venit de peste Carpați, din pricina persecuțiilor bisericesti, n'a încetat un moment de a da pildă virtuții, a lupta din răspruteri în contra influenței grecismului, a sprigini școala românească și a redempta simțămîntul național.

Pe tărîmul literaturii, lucrările didactice, bisericesti și istorice ale Protosinghelului Naum sunt de valoare reală.

Din partea Academiei a răspuns dl Dim. A. Sturdza, într'o cuvântare măiestră și plină de înasufțire.

Dsa, după-ce a arătat meritele literare ale vechiului profesor și scriitor bisericesc, C. Erbiceanu, și după-ce amintește rolul frumos pe care l'a avut în viața sa Protosinghelul Naum, întră în considerațiunile mai înalte și expune cum biserică noastră și slugitorii ei, în cursul vremurilor, au fost, nu numai propovăduitorii cuvântului sublim al Evangheliei, ci și stăruia puternică de care s'au isbit și s'au sfârșit toate încercările străinilor de a ne pângări limba și de a ne robi neamul.

Biserica românească, depozitară a limbii strămoșesti, a culturii naționale și a patriotismului însuflețitor, are astăzi aceeași misiune înaltă de a ne arăta calea binelui și a ne îmbărbăta în lupta pentru țeară și neam.

După cuvântarea dlui Dim. A. Sturdza, scopertă de aplauze furtunoase, ședința a fost ridicată la orele 3 și un sfert.

Iubileul Gubernatis.

Cu ocazia iubileului dlui Gubernatis, s'a hotărât baterea și trimiterea unei medalii comemorative. Acum acea medalie de argint, gravată de meritosul nostru sculptor dl Dumitrescu, este gata. Pe una din fețe este gravată efigia Ateneului, iar pe verso: „Comitelul Aug. de Gubernatis, ilustrul amic al Românilor, la ocazia iubileului său de 60 de ani. Admirațiune. Recunoștință. București 1900, Aprilie 7”. Ea va fi trimisă dlui de Gubernatis, însoțită de o adresă tipărită cu un gust artistic remarcabil, în atelierul dlui Carol Göbl.

Concertul Aurelia Cionca.

Mercuri seara a avut loc la Ateneul Român concertul copilei-fenomen, Aurelia Cionca.

Ateneul era literalmente plin cu tot ce capitala are mai distins. Cel mai mulți părinți au ținut să-și aducă și gingașele odrasle spre a le inspira, de sigur, dragoste

130/1900.

vgrh. sz.

Arverési hirdetés.

Alulírt bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t.-cz. 102. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a facseti kir. járásbírószág 1899. évi V. I. 700/2 számú végzése következtében Lázár György ügyvéd által képviselt „Victoria“ tak. pénztár javára Kapolnásán György és társ. ellen 374 kor. s jár. erejéig 1900. évi január hó 22-én foganatosított kielégítési végrehajtás útján lefoglalt és 762 koronára becsült következő ingóságok u. m. lovak, kocsik, faépületek széna, hordók és kádak nyilvános árverésen eladtnak.

Mely árverésnek a facseti kir. járásbírószág 1899. évi V. I. 700 számú végzése folytán 374 kor. tőkekövetelés, ennek 1899 évi április hó 7-ik napjától járó 6% kamatai, 1/3 o/o váltó-díj és pedig összesen 71 kor, 10 fill.-ben bírósággal már megállapított költségek erejéig Kapriora községben alperesek lakásuknál leendő eszközlésére újból 1900 évi április hó 5 ik napjának délelőtti 10 órája határidőül kitűzetik és ahhoz a venni szándékozók oly megjegyzéseivel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t.-cz 107. és 108. §-a értelmében készpénzfizetés mellett, a legtöbbet ígérők becsáron alul is el fognak adatni.

Amennyiben az elárverezendő ingóságokat mások is le és felül-foglaltatták s azokra kielégítési jogot nyertek volna, ezen árverés az 1881. évi LX. t.-cz. 120. §-a értelmében ezek javára is elrendeltetik.

Kelt Facseten, 1900. évi márczius hó 8-án.

Weinzierl Márton,

kir. bírósági végrehajtó.

Calindarul nostru

pe anul visect 1900

ca prim calindar scos în tipografia noastră

cu ilustrațiuni, cu un bogat și variat cuprins literar.

Prețul 30 cr.

plus 5 cr. poro postal.

Doritorii de a și-l procura sunt rugați

a se adresa la

Administrația „Tribunei Poporului“

La comanda mai mari de 10 exemplare

dăm 20% rabat.

ADMINISTRAȚIA

„Tribunei Poporului“.

H. Rosenblüh și sot, în Arad, Piața Libertății 19.

Novitățile noastre în stofe de primăvară

au sosit și le avem în asortiment bogat

Mostre în provincă trimitem gratuit.

Se pot căpăta în mare asortiment: covoare, perdele, plapome, saltele de cea mai bună calitate.

H. ROSENBLÜH și sot, ARAD.

H. ROSENBLÜH și sot, ARAD.

Pauză și pănușuri pentru masă, ștergere, damasc și stafire (truso) pentru mirese le avem și în asortiment bogat și permanent în deposit.

H. ROSENBLÜH și sot, ARAD.

Ciorapi simpli și copii, pe lângă dame, bărbați și copii, pe lângă toate urcarea continuă a prețurilor, procurându-i în conștiință favorabile în conștință și mai departe tot cu prețurile cele vechi.

Stofe pentru reverenți după ales.

Veritabile mănuși de Carlsbad pentru dame, cu patru nasturi, părechia . . . 95 cr.

H. ROSENBLÜH și sot, ARAD.

425 1—2

UMBRELE asortiment bogat, se pot căpăta dela fl. 1.25 în sus.

Conducătorul prăvăliei: George Jankovits.